Kleurrijk Samenleven
Nijmegen

College van burgemeester en wethouders
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Betreft: gevraagd advies Beleidsregels Inburgering

Nijmegen, 21 maart 2023

Geacht college,

Naar aanleiding van de Beleidsregels Inburgering wil Kleurrijk Samenleven (KSN) u graag een aantal adviezen meegeven.

Inleiding: actuele situatie
Verscheidenheid en multiculturaliteit maakt Nijmegen mooier en rijker, maar het is ook belangrijk dat er extra wordt gewerkt om iedereen in Nijmegen een eerlijke kans te geven. Elke Nederlander heeft dezelfde rechten en plichten en om de democratie te stimuleren moet er ook actief gewerkt worden aan het opkomen voor de vrijheid van anderen.
Daarnaast, als er bij de gemeentelijke uitvoering van de wet op Inburgering wat aangepast moet worden, is het belangrijk dat dit ten gunste is voor nieuwkomers. *Wij zijn dan ook van mening dat nieuwe regelgeving over inburgering benaderd moet worden met een cultuur sensitieve blik en de effecten van de nieuwe wet- en regelgeving zorgvuldig moet worden geanalyseerd*.

Regierol klantregisseur inburgering
Wij adviseren om bij de communicatie en de informatievoorziening sleutelfiguren/vertrouwde personen in te schakelen en 'cultuur sensitief' rekening te houden met taalbarrières en cultureel bepaalde sociale codes. Hierbij is de kwaliteit van de betrokken begeleiding, zowel door de (betaalde) professional als door de (onbetaalde) vrijwilliger belangrijk. *Het is ook belangrijk de verantwoordelijkheid, de bevoegdheden en de taken van alle betrokken begeleiders duidelijk vast te leggen met de verantwoordingsplicht van (eind-)verantwoordelijke(n)*.
Ondersteuning van met name de vrijwilligers vraagt om investering. Hierbij moet zeker ook gedacht worden aan de inzet van ervaringsdeskundigen i.c. degenen die zo'n traject eerder hebben doorlopen.

Effect van boete als stimulatie
Wij vragen ons af waarom er gekozen is om migranten te stimuleren met een boete. De situatie waarin nieuwkomers zich verkeren is erg stressvol en nieuw, nieuwkomers hebben veel aan hun hoofd door eventueel opgelopen trauma's en ze zitten in gedachte bij hun familie. Het opleggen van boetes heeft waarschijnlijk, naast meer stress, een toename van schulden bij de nieuwkomers tot gevolg.
Zoals in het nieuwe plan voor schuldhulpverlening wordt gesteld in pararaaf 2.1 (Beleidsplan Schuldhulpverlening, 2023), kunnen 'geldzorgen bijvoorbeeld leiden tot korte termijn denken en het maken van meer ondoordachte, impulsieve beslissingen'. Bij het uitvoeren van de boeteregeling voor nieuwkomers zal er onder deze mensen een verhoogt risico op geldzorgen zijn. Dit kan zorgen voor een neerwaartse spiraal, door geldschulden kan het zijn dat de nieuwkomer meer ondoordachte beslissingen zal nemen die hen in nog meer schulden kan brengen, enzovoort.
Dat de nieuwkomer hierdoor minder snel aan de slag kan op de arbeidsmarkt is dan een obstakel voor de nieuwkomer haar weg te vinden in Nijmegen. Daarnaast is het ook een gemiste kans voor de maatschappij.

De Wet Inburgering maakt het mogelijk om boetes op te leggen, maar zegt verder niet hoe de invordering moet gebeuren. Een boete is gebaseerd op verwijtbaarheid. Verder wordt de boete als een stimulatievorm

gezien. Wij zijn van mening dat 'boetes' een negatieve lading hebben en nieuwkomers hierdoor extra stress kunnen ervaren.

KSN adviseert dat er duidelijke objectieve criteria komen onder welke omstandigheden de boetes opgelegd worden en welke vormen deze boetes kunnen krijgen. Nieuwkomers moeten niet slachtoffer worden van de subjectiviteit van medewerkers.

Nieuwkomers worden financieel ontzorgd. De eerste zes maanden krijgen ze geld om een goede basisstart te maken. In de praktijk levert dit veel problemen en blijft er nauwelijks leefgeld over door de gestegen prijzen. Als er ook nog eens boetes worden opgelegd, wordt het leven van leefgeld nog onrealistischer.
Wij adviseren u daarom om in eerste instantie niet te kiezen voor het opleggen van boetes maar eerst gebruik te maken van een dwangbevel. Daarnaast dient de gemeente hierbij rekening te houden met de financiële belastbaarheid van betrokkenen.

Communicatie van verrekening van boetes
Meer bekendheid en helderheid over de beleidsregels onder migrantengroepen is noodzakelijk. Wij onderschrijven het belang van heldere communicatie zoals verwoord in artikel 6.1. De taalbarrière werkt hierbij belemmerend tijdens het proces van inburgeren. *Wij vragen u toe te lichten dan wel verder uit te werken op welke manier u dit wilt uitvoeren.*

Leerbaarheidstoets
Een leerbaarheidstoets is onderdeel van het Welkom voor asielmigranten en gezins-en andere migranten. De Leerbaarheidstoets is om het startniveau te bepalen en op welk niveau persoon kan functioneren. Vanuit onze achterban krijgen we signalen dat deze breinvarianten vaak niet wordt gediagnostiseerd bij migranten. Het is belangrijk dat hier voldoende aandacht aan wordt besteed om te voorkomen dat migranten een te laag leeradvies krijgen en om te voorkomen dat het zelfvertrouwen of plezier in leren afneemt. *Wij adviseren u om bij de leerbaarheidstoets rekening te houden met neurodiversiteit*, zoals dyslexie, dyscalculie en ADHD/ADD. *Wij adviseren hierbij kennis van LOWAN[1], de handreiking[2] voor het onderwijs van het Rudolf Berlin Center en dergelijke te (laten) gebruiken.*

Taken college met betrekking tot leerroutes
De gezinsmigrant of overige migrant is zelf verantwoordelijk voor de bekostiging van de te volgen leerroute.
Wij adviseren u om meer helderheid te geven over de hoogte van de eigen bijdrage. Dit kan een vast bedrag zijn, een percentage van de kosten of een bijbetaling.

Inburgeringsonderdelen en begeleiding op maat
Wij adviseren om zoveel mogelijk inburgeraars bij de nieuwe aanpak te betrekken en om de 'ondertussengroep' zoveel mogelijk te ondersteunen en hierbij gebruik te maken van de speciale aanpak voor deze groep.

Wij vragen u specifieke aandacht te besteden aan de groep met een laag opleidingsniveau met veelal ook persoonlijke (psychische) problemen. Van deze groep kan, vanwege hun situatie, niet verwacht worden dat zij adequaat voor de eigen belangen opkomt.

Wij adviseren u om bij de uitvoering de bestaande samenwerking uit te breiden met lokale partners en hen te betrekken bij zaken als het vinden van stageplaatsen of werk.

Maatschappelijke begeleiding
De uitvoering van de maatschappelijke begeleiding is een taak van de gemeente. *Wij adviseren u om waar mogelijkheden de maatschappelijke begeleiding en de leerroute aan de inburgeringsplichtigen tegelijkertijd aan de gezinsmigranten en overige migranten aan te bieden, zodat ook voor deze groepen op een efficiënte manier de beste resultaten kunnen worden gehaald.*

Uitgangspunten naleving en handhaving

[1] https://www.lowan.nl/
[2] https://www.nkd.nl/app/uploads/2021/02/Handreiking-Meertaligheid.pdf

Wij adviseren voor de inburgeringsplichtige een rechten- en plichten-boekje over de concrete handhaving op te stellen in verschillende talen en waar nodig gebruik te maken van een tolk. Dit is belangrijk voor de borging van duidelijkheid en uniformiteit bij de uitvoering.

Samenloop Participatiewet en Wet inburgering
Om problemen met samenloop te voorkomen, is het aan te bevelen in gemeentelijk beleid een aanvulling op de wettelijke samenloopregeling op te nemen. *Als de gemeente voor dezelfde gedraging de bijstand kan verlagen en een boete op grond van de Wet inburgering 2021 kan opleggen, adviseren wij de bijstand te verlagen en geen boete op te leggen in het kader van de Wet inburgering 2021*. Hiermee wordt dubbele handhaving voor dezelfde gedraging voorkomen. *Ten behoeve van duidelijkheid bij de uitvoering adviseren wij dit artikel in werkinstructies (in de richtlijnen) verder uit te werken*.

Term Inburgering en taalgebruik
De wet op Inburgering is de afgelopen twintig jaar al vaak aangepast en verschillende onderzoeken geven aan dat het nog steeds niet optimaal werkt voor nieuwkomers. De term 'inburgering' is gestoeld op wantrouwen, stigmatiseert nieuwkomers als personen die moeten 'integreren' en rust op uniforme resultaatsverplichtingen (Stichting Civic, 2023).
Wij adviseren u daarom in uw communicatie waar mogelijk de term 'nieuwkomers' te gebruiken. Verder adviseren wij u de beleidsregels en de verordening genderneutraal te formuleren.

Psychische hulp tijdens inburgeringscursus
Veel migranten ervaren veel stress door hun vluchtsituaties en weten niet waar ze heen moeten voor hulp hierbij. *KSN adviseert om actief psychologische hulp aan te bieden*.

Tot slot aanbevelingen/suggesties/vragen
KSN adviseert om de mogelijkheden van stimulans in plaats van boetes te onderzoeken. Bijvoorbeeld door een beloning te geven bij het eerder succesvol afronden van het inburgeringstraject.
De verplichte inburgering kan zinvoller gemaakt worden door een betere link met de arbeidsmarkt.

Ook adviseren wij een instrument te ontwikkelen voor het evalueren en monitoren van de uitvoering van de beleidsregel en de uitvoeringskosten.

Tot slot vragen wij ons af of de gemeente de inburgering van statushouders binnen het door het Rijk beschikbaar gestelde budget kan worden uitvoeren.

Namens de Adviescommissie Kleurrijk Samenleven Nijmegen

Anar Goesejnov
Voorzitter

Kleurrijk Samenleven Nijmegen
Secretaris Helma van den Heuvel, MO10
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
kleurrijksamenleven@nijmegen.nl